

Előfizetési díj helyben:
 Egész évre . 8 frt=16 kor.
 Fél évre , . 4 frt= 8 kor.
 Negyedévre . 2 frt= 4 kor.
 Vidékre 1 frttal több.

SZABADSÁG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 VII-ik kör, Virág-utca. 337. sz.
 Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.
 „Nyilttér“ sora: 15 kr.

Hirdetési díj: Egész oldal 10 frt. Fél oldal 6 frt. Negyed oldal 5 frt.
 Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

Megjelenik minden szerdán.

Egyes szám ára: 15 kr.

Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kincstári illeték számítatik.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el s kéziratok nem adatnak vissza.

Hivatalos igazmondás.

Szabadka város törvényhatósága fejének több mint egy évtized óta az a szokása van, hogy a havi rendes közgyűléséről, de a rendkívüliekről is „Meghívás“ alatt közli nyomtatványban a legközelebbi tárgysorozatot.

Ez helyes. Ez ennek a rendje: tudja meg a város közönsége, mit tárgyalnak a város atyjai.

Holnap ismét városi közgyűlés tartatik, s erre vonatkozólag a polgármester ki is adta hivatalos tárgysorozatát.

Közöljük:

Meghívás. Szabadka sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1895. évi márczius hó 7-én d. e. 9 órakor a „Pest város“-hoz címzett szálloda nagytermében tartandó rendes havi közgyűlésére a tisztelt bizottsági tagurat meghívom. Tárgy: 1. Polgármesteri jelentés a közigazgatás múlt havi állapotáról. 2. Törvényezikkek meghirdetése. 3. Belügyministeri leirat a körösi és esiszári vadászterület bérbeadása tárgyában. 4. Belügyministeri leirat a gymnasiumi bolthelyiségek bérbeadása tárgyában. 5. Belügyministeri leirat a közigazgatási bizottsági tagok választásának jóváhagyása tárgyában. 6. Belügyministeri leirat a lakbér szabályzat tárgyában. 7. Belügy-

ministeri leirat a tervezett villamos közúti vasut tárgyában. 8. Kereskedelemügyi ministeri leirat ugyanazon ügyben. 9. Belligyministeri leirat a Mária Valéria közkórház alapszabályainak módosítása tárgyában. 10. Főispáni átirat két állatorvos kineveztetése tárgyában. 11. Aljegyzői állásoknak választás utján leendő betöltése. 12. Egy alkapitányi állásnak választás utján leendő betöltése. 13. A helybeli alsófoku kereskedelmi iskolához egy tanító választása. 14. Tanács javaslata a mezőrendőrség mikénti alkalmazása tárgyában. 15. Tanács javaslata a halászati jogok bérbeadása iránt eltartott árverés tárgyában. 16. Tanács javaslata Halmay Imre színigazgató kérvényére az általa festett színházi díszletek megváltása tárgyában. 17. Tanács javaslata Markovits Sándor rajztanár részére, az általa ellátott rajzóra többletért, havi 10 frt megszavazása tárgyában. 18. Tanács javaslata Szávold József s neje részére kisajátított terület átengedése tárgyában. 19. Tanács javaslata Flaschl Dániel kérvényére terület átengedése iránt. A még ezután beérkezendő és a főjegyzői hivatalban megtekinthető tárgyak. Szabadkán, 1895. február hó 28. Matusich Lázár polgármester.

A mint látszik ez a meghívó feljogosítja Szabadka város bármelyik polgárát arra, hogy a közgyűlés tárgyainak ügyiratait a főjegyzői vagy másik szakhivatalban megtekinthesse.

Nohát kérdjük:

ez az a hivatalos igazmondás, mert hát akár augusztusban akár márcziusban él az ember, az tökéletesen egyre megy, azt a megtekinthetőnek jelzett ügyiratokat bizony meg nem tekintheti senki, mert a tisztviselő urak vagy elfoglalvák, — az ő állításuk szerint, — vagy pedig a hivatal szoba ajtaja zárva van, esetleg tanácsos ülést tartanak, a hol megbeszélnek a hivatalban maradhatása való dolgokat is talán, sőt megbeszélnek közérdeket illető ügyeket is, a melyekről talán sokszor beszélni sem jó.

Helyettes?

Az nincs. Értesítést tehát nem adhat senki. És ez így megy években keresztül.

Hát ez a nyilvánosság?

Dehogy!

Nálunk ezt úgy szokták nevezni, hogy:

„Hivatalos igazmondás“!

Már most, hogy a polgárság miért túri ezt, az igazmondást azt nem értjük, s bár évek hosszú

Tárcza.

Amerikai magyar élet.

(Vége.)

15. Hogy jöjjön-e valaki Amerikába, vagy nem? e kérdésre válaszom az, hogy az olyanok, kik ismét vissza akarnak Magyarországra menni, pedig 100 kijövő közül 99 ilyen, sokkal okosabban teszik, ha otthon maradnak. A leglenézettebb emberek az Egy. Államokban a Hungarienek t. i. a Magyarországiak. A mellett 10 közül 8 vagy 9 keservesen csalódik reményeiben. Napjaik nehézség munká, vagy ha ez nincs aggódó tevelődés között folynak, vagy a mi még rosszabb, könnyelmű vigalmak között. — Százszorta nagyobb az erkölcsi veszteség, mit a Magyarországból az Egyesült Államokba és vissza való ide-oda vándorlás okoz, mint az anyagi haszon, mely abból származik. Évo-ken át szerzett tapasztalataim mondatják ezt velem s én igen helyeslem, ha az ilyen ide-oda vándorlókat a hatóság kijövetelökben akadályozza. Egészen másként áll a dolog azokat illetőleg, kik a magyarországi viszonyokkal, állapotokkal elégedetlenek s kívándorolnak, nem azért, hogy ismét visszamenjenek, hanem hogy egy új hazát keressenek maguknak — tetszésük szerint, ott ahol jobbnak látják. Az ilyeneket ha törvényes uton-

módon akarnak kivándorolni, szándékukban az Állam sem fogja akadályozni, mivel ön-maga ellen vétkeznek, ha az elégedetleneket vissza tartaná.

16. Mi adót itt nem ismerünk, majd ha az állam felépítette számunkra az iskolát, akkor fizetünk évenként öt dollár iskola adót.

17. A telepedésre legalkalmasabb időnek a tavaszt, vagy az ősz elejét s a nyár végét tartom.

18. A telepedést némelyek tudatlanságból, mások pedig önérdekből ellenzik. Tudatlanságból azok ellenzik, kik Canadában vasut építéseknel dolgoztak, sziklás-erdős hegyek között s azt hiszik, hogy az egész Canada olyan, mint a milyennek ők annak egy részét látták. (Zárjelben megjegyzem, hogy a napokban olvastam egy Winnipegi lapban, miszerint ez évben eddig Manitóba és a Territóriumból 12 millió bushel búzát és lisztet s 120 vagon szarvasmarhát szállítottak el.) Canada nagy, akkora, mint egész Európa s két egymástól egészen különböző részből áll. Mi nem a sziklás hegyes részeken, de a gazdag nyugoti síkságon lakunk. Hogy a telepedést önérdekből kik ellenzik, ennek kitalálását azokra bizom, kik a viszonyokkal ismerősök és jól tudják, hogy az Egyesült Államokban sok oly üzlet van, melyet a körülötte lakó magyarság pénze tart fenn. Hogy

mi mindent nem beszélnek telepedésünkről és rólam, erre nézve felhozom a következő példát. Egy telepedőnk, ki augusztus hóban jött ide Swedenből (Ohio) mondá, hogy őt egy honfitárs azzal ijesztette, hogy „ne menjen telepedni, mert mihelyt oda érkezik, az lesz az első, hogy a tisztelendő urnak kell 200 dollárt fizetnie.“ Fizetnie ugyan nem kellett semmit sem, de szívesen láttam asztalomnál és házamban az első napon és éjjelen, mit telepünkön töltött. Hogy én áldoztam már egy keveset ügyünkért az igaz, de hogy azért senki nekem csak egy centet sem adott, az is igaz. Én a fentihez hasonló galádságokon meg sem ütődöm. — rég hozzászoktam már, még az Egyesült Államokban, hogy sokan a jót, mit velük cselekedtem, rut rágalmakkal fizették meg nekem.

Ismétlem még azon tanácsomat, hogy azok, kiknek a telepedéshez pénzük nincs, s azok, kik dolgozni nem szeretnek, ne jöjjenek ide, végül pedig ígérem, hogy az ezután hozzám érkezendő levelekre, ha az Ur megsegít, válaszolni fogok.

Czímem ez: Rev. John Kovács, Otthonn. Post Office Yorkton. Assa, Canada, Amerika. Otthonn, 1894. December hó 28-án.

Kovács János.
 Ref. lelkész.

során át elhallgattuk ezt a visszásítást, annak oka abban rejlik, mert folyton azzal hitegettek bennünket:

„majd megváltozik ez.“

És most kérjük: mikor változik meg hát? — mikor lesz már rend a városi urak minden szobájában? mikor lesz már egyszer a torony alatt is valóságos

„hivatalos igazmondás.“

Sajtó hiba történt lapunk legutóbbi számának vezércikkében a hola foggyasztási adókra vonatkozólag az van megírva polgármesterünkéről hogy: „a polgármester csempészett“, holott az eredeti kéziratban az állott, „hogy a polgármester kortesei csempésztek“. Az olvasó közönség ezt a hibát ugyan rögtön észre vehette, mert az nagyon természetes, hogy a polgármester maga nem emelgeti a hordókat. Hogy azonban a tilos borbehozatalok megtörténtek, s hogy a város sok ezer forintig károsodott, — ez köztudomású. Ennyit az igazság érdekében.

H.-m.-vásárhelyi hazug-inség!

Most nincs egyéb baj és dolog, hát elkezdnek a hódmezővásárhelyieken országszerte számozni. Sőt egész traktát csapnak nekik; ezeknek a szociálista, nyáron a hogy úgy dolgozó és keresetüket eléllő pernahajdereknél!

Pedig ezeket csak a saját halója fogta most meg.

Mert hol van ma a nyomorúságos világ a napszamos népre? Hol van ma az az inséges 1866?

Hiszen Khánaán van ma a dolgozni szerető munkás napszamos népre az Alföldön!

Az olesó buza? az a gazdát rontja! A forintos rozs? az az adófizetőt teszi inségesé! A napszám: jó itt!

Es elhiszik hogy a napszamos nép éhen hal az alföldön!

Megmozdult mellettök az országgyűlés is.

Kapnak az álszégyesek kenyeret, húst, bort és még egy kevés pénzt is!

Kapnak, isznak-esznek most télen így, nyáron meg majd karikában állnak szokás szerint és marják, csufolják a gazdát, ha nem adja oda nekik napszamba az egész — földjét.

Elvinné, lenyelne megemésztené ez a faj nép, ha rá volna bízva, nemcsak az egész termést, de még az édes anyaföldet is.

Ugy tesznek ezek, mint a vadállat; hogy elsőb kiszopja a tejet, aztán meg felfalja magát a tehenet husostól, csontostól, ha neki eresztik! Ugy tesz ez a nép, a hol csak teheti!

Nyáron, ha dolgozik: nem gondolkozik ez a rosszabb napokról! Télen? télen pedig szidja és huzza azt, a ki a forintos rozson, olesó buzán végig koplalt az egész esztendő, és végig fizette a napszamosnak a nyarat, elfizette az

adóba, vagy árendába a kis pénzét! Szidja a gazdát. Allj elő hát gazda, most is, mert tél van? Segíts!...

Mi, csak mi ismerjük a napszamos népet! Meg kell csak kérdezni Kecske-métet?! Mit csinál itt is ez a nép: nyáron?!

Megáll ott a piacon, minta a rablócsorda és kiköti: mi legyen neki a napszám!

Ha valaki kevesebbet ígér: van aztán olyan rakás betyárvez és átokszitok a gazdára, hogy vagy hazaszökik közülök napszamos nélkül, vagy kiküldi kanászát, vagy kocsisát, hogy kérlelje meg őket, mert másként beigazul a nóta, hogy „Piros kukoricaszár, kapálatlan maradtál“.

Ok az urak nyáron. Télen meg? tehát koldulnak. Es kitől? az olesó buzán koplaló gazdától!

De meg, ha ezeket segítjük, mit tegyünk akkor azok légiójával, a kik nem tanultak kézimunkát, hanem télen és nyáron egyformán munka nélkül csak azt lesik éhező családjaikkal, hogy mikor nyílik már meg valamelyik hivatalnak, vagy gyárnak ajtaja, hogy ők is dolgozhatnak?!

Vádak emeltetnek uton utfélen a polgármester ellen. Vádolják azzal, hogy a város költsenei sem tükében sem kamataiban nem törlesztetik; vádolják azzal, hogy egyes vállalkozók lejárt követeléseit kifizettetni nem engedi, vagy nem bírja mert üres a kassza. Egyik lap társunk a főispán figyelmét is felhívja e körülményre, de mi hiúni szeretnők, hogy Szabadka város polgármestere nem vár főispáni intézkedést, hanem maga fogja kérni a pénztári könyvek alapos megvizsgálását, még pedig olyan férfiakból alakított bizottság által, mely neki semmiféleképen alárendelve nincs.

Mihajlovits Miklós

* 1811 † 1895.

Ismét főispánt kell parentálnunk! Lapunk mult számában közöltük Lénárd Máté volt főispánunk halálát, éma Mihajlovits Miklósnak Bácsme. gyének az alkotmányos aera előtti főispánjának halálát kell tudatnunk.

Mihajlovits Miklós érdemei azonban nem a főispán, hanem az igazságügy terén kifejtett működésében nyilvánultak és e ezimen nyilatkozott meg iránta a közrészvét oly impozáns módon.

Február 27. éjjeli 1 órakor halt el Zomborban végegyengülés következtében.

Halála hírére Zombor városháza, a megyeháza (amely Lénárdot nem gyászolta) és a Csitaonica, ugy a szerb iskolaépületek, gyászlobogót tűztek ki.

Temetése február 28-án délután ment végbe nagy disszel.

Hire járt, hogy mint az egyházpolitikai ellenzék hívének tiszteletére

Eszterházy Miklós Móríc gróf és Zichy Nándor gróf is lejönnek a temetésre, miért is a család 3 óra helyett 1/45-ig hallasztotta, de a vonat a vendégeket nem hozta.

Ellenben ott volt Kosztits Lázár a szerbek híres költője, a ki a krusedoli zárdából jött ide barátja temetésére, ugy számos szerb előkelőség Karlóczáról, Ujvidékről.

Ott volt, a szabadkai Nimród társaság küldöttsége, amely diszes koszorut vitt.

A temetőben egy kis baleset történt, amelyben az Entreprise diszes hatosfogatának kisafája eltört, ugy a megmaradt két ló nem bírta a borzasztó havazás miatt járatlan uton a nehéz itveghintót, és így a legények vállon vitték a koporsót a különben már közellévő sirhoz.

A koszoruk egész halmaza borította el a szerbek eme kiváló férfjának koporsóját, amelyeket külön koesi vitt a tetem előtt.

A város és megye főtisztviselői részt vettek a temetési szertartáson.

*

Mihajlovics 1811. évi ápril hó 14-én Zomborban született és a jogi tanulmányokat Budapesten elvégezvén 1831. évben ügyvéddé avattatott.

Saját szülőhelyén tapasztalván, hogy a tanítóképző szerbintézetben magyar nyelvtanból tanár nincs, — és hogy a tanítás tekintetben el van hanyagolva — a magyar nyelvtanból önként s fizetés nélkül tanításra ajánlkozott, és így hazafias érzületből 1833. évtől egészen 1842. évig a zombori tanító képezdében a magyar nyelv tanára volt a mikor is Zombor sz. kir. város első aljegyzőjének megválasztatott.

1848. évben városi főbíróvá, 1849. évben polgármesterré, 1852. évben járásbíróvá és 1854. évben a temesvári országos főtörvényszékhez rendes bíróvá nevezetett ki.

1862. évben ideiglenesen temesmegyei főispáni helytartónak nevezetett ki és ez állásból 1863. évben a m. kir. udvari kancelláriához rendes tanácsosnak felvétetett, a mely állás mellett egyuttal 1865. évtől 1867. évig Zombor sz. kir. város országos képviselője is volt.

Tagja volt az első delegációnak; 1867-ben koronaörnek candidáltak.

1867. évben a felelős miniszterium kinevezése után Bács-megye főispánja lett és sok ember áldása kíséri igazság szeretetét, mert ő nála kizárólag az egyéni érdem és képzettség volt a lépeső az emelkedéshez.

A főispáni állást 2 évig lelkiismeretesen viselte és ekkor a m. kir. Curiahoz tanács elnöknek nevezetett ki. Később vagyis 1883. évben a kir. Curia alelnöke, 1884. évben a kir. tábla elnöke lett és csak 1887. évben lépett nyugalomba — elismerésül kinevezetvén örökös főrendiházi tagnak.

1875. évben a II. osztályu vaskorona renddel tüntetett ki. Tisztelői közül többen buzdították, hogy a II. osztályu vaskorona rend alapján miért nem folyamodik bárói címért és a szerény öreg jogtudós nevetve ezt válaszolta ugyan minék ez a cím, mintha bizony a világ nem tudná, hogy én annak a szegény zombori Mihajlovics kereskedőnek a fia vagyok.

Irodalmi működést a jogi szaklapokban fejtett ki. A főrendiházban csak nagyon ritkán

jelent meg; legutoljára a kötelező polgári házasság tárgyalásán, amikor fel is szólalt a szabadelvű intézmény életbeléptetése ellen és szavazatával az ellenzékot támogatta. A második szavazástól azonban távolmaradt, belátva, hogy a haladó kor követelése előbb-utóbb ugyis győzelemre jutnak. Azóta ki sem mozdult Zombor városából, nagyon érezve már az aggkorával járó terheket.

Együtt lakott Zomborban öcsésével Mihályovits Györggyel, aki mint halljuk egyetlen örököse, miután végrendelet nem maradt utána.

Legalább eddig még nem találtatott.

Polgármesterünk ellen egy bunyeváczipírót adatott ki, mely köpönyegfordítással vádolja s Bunyeváczaikat az ellene indítandó acciora szállítja fel. Ezt a röpiratot a mi állás pontunkból folyólag nem heleselyjük ugyan, de lehet hogy a vallásos bunyeváczipíret előbb letéríti eddigi cselekvési teréről ez a röpirat, mint a városi gazdálkodásnál polgármestersége alatt történt visszaélések sorozata. A Bunyeváczipíróság legnagyobb részét a katolikus papság vezeti, ezek szava előttük szent írás, ebben a papi szent írásban pedig az van megírva, hogy Mamuzsits Lázár polgármester a katolikus vallás szent elvei ellen működött, a mikor a mai kormánynak közgyűlésünk által bizalmat szavaztatott.

Iparosainkhoz.

Igen sokan vannak azok, kik a XIX-ik század végét a legnagyobb előszeretettel nevezik a haladás, a villamosság korszakának, s hogy az utóbbi két évtized alatt ha nem is szárnyaltuk túl a művelt nyugoti államokat, de azokkal minden téren versenyképesek vagyunk, a haladás utain velük lépést tartunk.

Csak a felületesen gondolkodó, az, ki nem az életből meríti a tapasztalatokat, ki hazánk kis iparos osztályának nyomasztó helyzetét nem ismeri, viszonyai felől tájékozva nincs: hangoztatja e szavakat, s nem veszi számba azt, hogy ha itt-ott figyelemre méltó haladás észlelhető is, ebből még nem következik, hogy mi már mindenre képesítettek vagyunk, s mi több a szó valódi értelmében vett művelt külfölddel szemben a sorompóba léphetünk.

Tagadhatlan, hogy századokon keresztül tartott dermedtségünk a külföldi verseny okozta kényszerhelyzet következtében — az utóbbi időkben felrázattunk, s megkísértünk valamit tenni, mely által legalább az érhető el, hogy a magunk és családunk mindennapi kenyerét megkereshetjük, de ez még mind elenyésző csekélység ahhoz, mikép fennebb hivatkozott phrásissal élhetnénk.

S hogy ez így van, legjobban azok az iparosok tudják, kiknek a létért való küzdelemben, családtagjaik türelhető anyagi viszonyai megalkotása közben vajmi kevés alkalom nyílik a művelt-

ség terén akként képezni ki magukat hogy képesek lennének — sokszor ambíciójuk kielégítése szempontjából is — a külföldi nyomasztó versenyével szembeszállani, mely biztosítékot nyújt egyszersmind jövőjük türelhetővé tételére.

Mert ha áll az, hogy a munka nemesít, még inkább áll, hogy a „műveltség képesít.” Ha iparos osztályunk minden egyes tagjában meg lenne ama műveltség, mely a külföldi iparosokban tényleg meg van, úgy nem lenne helyzetük oly nyomasztó, s mely műveltség életképességük egyik legbiztosabb garanciájául szolgálna.

E biztosíték megszerzésében úgy a kormánynak, mint a társadalom hivatott tényezőinek meg kell tennie azon lépéseket, melyek célra vezetnek, de ugyanekkor nekünk, az iparosoknak sem szabad továbbra is összedugott kézzel várnunk a sült galamb röptét, sőt legelső sorban magunknak kell sorompóba lépni, hogy a bizonyára nehéz küzdelem az óhajtott siker koronázza.

Szabadka város iparosai igen kevés jóakarattal nagyban hozzájárhatnának ahhoz, hogy a fensőbb hatóság és a társadalom e tekintetben való segítségét megnyerjük.

Igen ám! mondják önök, de ki legyen a vezető, ki lesz az, ki az első lépést a siker biztosítása szempontjából önzetlenül, a jó ügy érdekében feltétlenül — megteszi.

Ki más, mint azon egyén, kinek ez hivatása, kit önök ügyeik vezetésével csak azért biznak meg, hogy minden egyébtől eltekintve, az önök érdekeit legjobb belátása szerint, a köz-óhajnak megfelelőleg megvédeni kötelességének kell, hogy ismerje.

Az ipartestület jegyzői állása üresedésben van, melyet legközelebb ki-vánnak betölteni.

Ezuttal e választást irányítsák önök akként, hogy ott a pártérdek ne érvényesüljön, hanem oly egyént állítsanak ügyeik vezetésére, kiben meg van az ambíció, a munkakedv, képesség és az önzetlen odaadás, hogy az önök érdekeit minden forumon megvédje, ki önökkel vállvetve arra törekszik, hogy a meglevő jogok ne csorbíthatassanak, de ezenkívül fokról-fokra haladván, helyzetük javítására újabb előnyök biztosításának, mely által a jövőben nem lesznek arra utalva, hogy családjuk fentartásaért, a létért siker-telenül küzdenek.

Ezekben röviden összefoglalva reá mutattam azon teendőre, mely iparos-osztályunk jólétének biztos garanciájául szolgál, s melyet saját jól felfogott érdekében kell mindegyiküknek megtenni, mindaddig, míg az átkos visszavonást testületi életükből ki nem küszöbölik, míg mindannyian egyként, nem beléle-tük alapos rendezését eszközlik, még igen sok ideig lesznek kénytelenek meghajolni azon igazság előtt, hogy érde-keik megóvása csak a gondviselés kezébe van letéve.

A gondviselés azért ruházta fel a világ urát, az embert gondolkodó fővel, hogy ez által önmagán segítsen, helyzete javítását eszközölhesse; ne várjuk tehát azt a gondviseléstől, hogy érde-

keink kielégítése végett valamelyes csodát műveljen.

Kivánom, hogy iparosaink szívelel-jék meg az itt elmondottakat s be fog-ják látni helyzetük tarthatatlanságát.

Egy iparos.

Ha Magyarország éhező kö-zönsége a hód-mező-vásárhelyiek példáját követnék, vajjon hová jut-nánk? de a h.-m.-vásárhelyiek célt értek zavargásukkal, mert helyze-tükről a következőket olvassuk: A vásárhelyi inség. Hivatalos ösz-szeírás szerint a hód-mező-vásár-helyi inséges családok száma 2785, kik között a segélyző bizottság eddig mintegy 7000 forintot osztott szét. A gróf Károlyi család népkonyhájában naponta 400 ember étkezik s ezenkívül a város is állított fel 3 népkonyhát, melyekben 1500 egyén nyer naponta meleg levest és kenyeret. Az in-ségesek száma egyre nő. A pol-gármester újlag adakozásra hívta fel a közönséget. Az eddigi ado-mányok összege a kormány és városi segélylyel együtt mintegy 20,000 forint.

Közgazdaság, ipar, keresk.

Magyar gazdák országos kongresszusa.

A magyar gazdaközönség s a gazdasági testületek körében már a múlt év végén napi-rendre került egy országos gazdagylés tar-tásának kérdése.

Az ügyet az Országos Magyar Gazda-sági egyesület vette kezébe, s ma már az or-szágos gazdakongresszus megtartása nem csak határozattá vált, hanem tervezete és szerve-zete is teljesen meg van állapítva. E szerint a gazdagylés f. évi május hó 19, 20, 21, 22 és 23.-ik napjain Budapesten fog megtartatni. Rendezik: a szövetségbe lépett gazdasági egye-sülletek végrehajtó bizottsága s az országos magyar gazdasági egyesület és a független gazdák e célra kiküldött bizottságai. Célja a kongresszusnak: mindazon köz és mező-gazdasági kérdéseknek beható tárgyalása, melyek a jelen gazdasági válsággal összefüggés-ben vannak s ez alapon oly határozatokra való jutás, melyek a válság enyhítésére a kormány intézkedéseknek s társadalmi tevé-konyiségnek utakat jelölnek ki.

A kongresszuson 5 szakosztály műkö-dik, ezek:

1. Mezőgazdasági és szakoktatásügyi,
2. Hitel biztosítás és adóügyi,
3. Mezőgazdasági, politikai és értékesítési,
4. Telepítés és kivándorlás, munkás és cselédügyi,
5. Gazdasági érdekképviseleti szak-osztály.

Az elnöki tisztek a magyar társadalom legkiválóbb férfiáival vannak betöltve. A szak-osztályok bizottságokra vannak felosztva s minden bizottságnak legalább egy előadója van s az előadók száma több mint 80 hiva-

tott s nagyobbbrészt országosan ismert szakférfiből áll. A bizottságok keretébe a tárgyalás alapjául felvett kérdések mélyen szétágaznak a gazdasági élet minden ágában s oly behatóan s részletesen fogják foglalkoztatni a gazdaságillést a mozgásgazdasági ügyekkel, a mint ez még egy kongresszuson sem történt.

A kongresszus tagja lehet, a ki valamely gazdasági testületnek f. évi január 31-ig tagja volt, vagy a kit az igazoló bizottság felvesz. Tagok az ülésen tanácskozási és szervezési joggal bírnak, a kongresszus összes kiadványait ingyen kapjuk s a tagok részére kieszakózkodó kedvezményekre igényt tartanak.

Tagsági díj 5 frt, — jelentkezhetni tagul a III. országos gazdaságkongresszus titkárságánál (Budapest köztelek.)

Ugyanaz a kongresszus tervezetét is kézséggel megküldi az érdeklődőknek, ha ez iránt egy levelező lapon hozzá fordulnak.

Közönség köréből. *)

Igen tisztelt Szerkesztő úr.

Néhai Geiger Adolf örökösei a szabadkai 1-ső nőegylet árvái részére ötven forintot adományoztak. Kérem sziveskedjék a nemes lelkű adakozóknak b. lapjában a nőegylet köszönetét tolmácsolni.

Szabadka, 1895. márcz. 1.

Kiváló tisztelettel

Özv. Hidegh Árpádné,
az 1-ső nőegylet elnöke.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Becses lapja a „Szabadság“ f. é. 9-ik számában körünkre vonatkozólag egy közlemény jelent meg, hogy egy-letünk helyiségére a fekete zászló Albrecht főherceg elhunyt alkalmából ennek tiszteletére tűzetett volna ki.

A közlemény téves információ alapul, mert mi nem Albrecht főherceg tiszteletére tűztük ki a fekete zászlót, hanem azért, mert egyletünknek egy tagja, névszerint Mihalik Antal ugyanakkor halálozott el, — s ennek tiszteletére tűztük ki.

Sokkal több bennünk a hazafias érzés, minthogy ily hazafiatlan tettet követnénk el.

Midőn ezen sorainkat igazolásunkra a nyilvánosságra hozni kérjük

maradunk honfui üdvözlettel

**A szabadkai iparos ifjak
művelődési köre.**

H I R E K.

Főispáni kinevezések. Dr. Vojnits István szabadkai főispán törvény adta jogánál fogva a Láng József nyugdíjaztatása folytán üresedésbe jött állatorvosi állásra Mukits Aladár gyakorló állatorvost, az ujonnan rendszeresített és jóváhagyott szabadkai állatorvosi állásra pedig: Pitz Albert gyakorló állatorvost nevezte ki.

Márczius 15-ikét városunk összes körei e hó 14-én este ünneplik meg. Az iparos ifjak önművelődési köre a nagy nap megünneplését elhatározván,

*) E rovat alattiak díjmentesek. Szerk.

f. hó 17-én társasvacsorával egybekötött felolvasás és szavlati-estélyt rendez, — az erre vonatkozó felhívást, valamint az estély műsorát lapunk legközelebbi számában közöljük.

Az új pénzügyigazgató. Danzer Kornél helyére Bács-Bodroghvármegye pénzügyigazgatójává Györfy Géza pénzügyi tanácsos nevezetett ki. — A mármaros-szigeti lapok a legnagyobb díszesréttel szólnak az új pénzügyigazgató személyéről.

— **Néh. Lénard Máté** ravatalára következő koszorúk voltak letéve: Felejthetetlen Máté bácsinknak — Erzsé és Agnes. Mély részvétük jeléül — Dr. Révfy és családja. Volt főispánjának — Ujvidék szab. kir. város közönsége. Első főispánja emlékének — Baja város közönsége. Szeretett nászúknak — Biró Antal és neje. Lénard Máténak — Szabadka sz. kir. város közönsége s tisztviselői kara. Öszinte részvétél — Regényi Lajos és neje. Lénard Máténak — Kramer család. — A jó Máté bácsinak — Jenő és Károly. Kedves Máté bácsinak — Békeffy Károlyék. Legmélyebb részvétél — Vojnich Tivadarné Mária. Szeretett komának — Tipka Antal és Irma. szinte tisztelete jeléül — Mamuzsich Lázár és neje. Rokoni kegyelettel — Szárits Károly családjával. Kedves Máté bácsinak - Magyar György családjával. Mély részvétél — özvegy Vojnich Lukácsné és családja. Szeretett jó Apókának — Hálás menyec és árva unokái. Szeretett Máté bácsijuknak — Békeffy Gyula és családja. Szeretett Máté bácsinak — Paukovits Andor és családja.

A homokszőlők adómentessége.

Az immunis homokterületen létesített új szőlők az 1883. évi XVII. t. cz. 9. §-a értelmében hat évi adómentességben részesülnek. Aki ezt az adómentességet igénybe akarja venni, annak azt a szőlő beültetésétől számított egy év alatt írásban be kell jelentenie az illetékes pénzügyigazgatóságához.

Időjárásunk. Szabadkán és környékén még mindig erősen télies, bár napközben kevésé olvad is a hó. A márcziusi napok eddig a feeskék közeledtélre nem emlékeztetnek.

— **Csinos botrány** színhelye volt a zombori pályaudvar tegnapelőtt délben, amidőn az ifj. Polgár Károly szintársulata elutazandó volt Bajára. Az egész társulat kiűn volt a pályaudvaron és várta az igazgatót, akinek a pénzt kellett volna hozni a jegyekre. De az igazgató bizony nem jött. Csengetnek 1-et, csengetnek 2-öt, nem jön. A kétségbeesett színészek, akik már előre beszálltak, részben leugráltak a vonatról, részben, akiknek volt jegyre pénzüik, hamarossan vettek a saját pénzüikön, a legtöbb és persze a legszegényebb rész lemaradt a vonatról és kiűn fagyoskodott 10 órától amikor kivonultak, este 9-ig ebben a farkasordító hidegben, amíg az időközben megérkezett igazgatóval éjjeli vonaton Szabadkára mehettek, itt ismét esti 11-től hajnali 5-ig kellett várniok és úgy kerültek Bajára. Egy érdekes tapasztalattal és pár meghitléssel gazdagabban.

Nyilttér*)

Partsetits Viktoria mint férjhez menendő, Szeli József mint vőlegény, Háromszor kilettek Hirdetve és a férj jövendő aszt követelte, hogy adjon az aszony 350 frtot akkor megesküdik, amire a nő aszt mondta, hogy sem nem zsidó, Sem nem akar pénzért vőlegényt venni, a jövendő férj jelölt Aszt választotta neki erre Hogy pedig Csak ő segíthetnéki akrizisból, ere a nőjelölt, szintén választott, aztmonta hogy talán a bajuszára adok 350 frtot vagy a három csillagjára, nem, én aszt hittem, hogy emberrel van dolgom pedig nem, Hanem egy pénz zaroloval elmehet a pukélnehoz, mert a hogy az muzikál ugy kel neki tántzolni, én pedig olyan férjfihez nem mehetek akinek egy Harmadik egyén muzikálja még aszt akarta hogy három nappal előb elvigyem a holmimat, hogy tán aszt is elérverezék, így ösmertem ki, hogy egy piszkos alyas emberel, van dolgom, és Buta mint egy ökör Hajto ostor, mert gondolta hogy egy konyha Mosogatoval van dolga,

én alol irot, felkérem mindazon nőket akik szeli úrhoz egy kis véleményel vannak, most azokis tudják meg hogy ki ő,

Felelős

Parcssetits Viktoria.

*) E rovat alatti közleménynek sem alaki sem tartalmáért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő:

SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

129/1895 vh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai — kir. járásbíróság 20167/894 számú végzése által Szücs Mihály javára, végrehajtást szenvedett: Birkás Lajos ellen, 215 frt. tőke és jár. követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 534 frtra becsült szobabutorok és borokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 314/895. sz. kiküldést rendelő végzés folytán helyszínén, vagyis 1-ső kör (167 p. a.) leendő eszközlésére **1895-ik évi márcz. hó 7-ik** napjának délután 2 órája határidőül kiltizeték és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen — az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében — legelőbbit ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t. cz. 111. §-a értelmében, kik az árvereltetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben az, hogy részükre foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirotnál egy példányban írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. — Végre kötelesek bérbé vagy haszonbérbeadók az 1881. évi LX. t. cz. 112. §-a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéseig alulirotnál bejelenteni.

Az elérverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán, 1895. évi február hó 20. napján.

Strasser Henrik,
kir. bírósági végrehajtó.